

■ ■ ■ I. CSÓKÁHOZ ÉS KÖRNYÉKÉHEZ KÖTŐDŐ DALOK: 1–6. SZ. ■

N 1.

A kis Csóka körű van kerítve

♩ = 83

A kis Csó - ka kö - rű van ke - rít - ve,
 Nem - so - ká - ra ki - mö - gyök be - lü - le.
 Ben - ne ha - gyom hí - rö - met, ne - ve - met,
 Mög azt a szép bar - na sze - re - tő - met.

Ezt a kislányt csak addig szerettem,
 Még a bálbú' hazakísértöttem.
 De má' mostan utat adtam neki,
 Őmöhetsz már szöbbs legényt keresni!

Ezt a legényt csak addig szerettem,
 Még a bálba befizetött értem.
 De má' mostan utat adtam neki,
 Őmöhetsz mán, úgyse szeret senki!

Az új stílusú népdalok régebbi rétegéhez tartozik. Dallamtípusát a négykötetes Bereczky-példatárban az Egyházaskéren gyűjtött *Szabó Vilma balladája* képviseli (240. dallampélda). A csókaiak helyi népdalként tartják számon, csókai dallam.

Gyűjtés: Banka Mihályné (50), Csóka, 1965, Burány B.

Közlés: VMND I. 152.

Típus: Bereczky 155 (240), Járdányi II. 43.

N 2.

Most csinálják, seje-haj, a csókaji templomot

♩ = 80

Most csi - nál - ják, se - je - haj, a csó - ka - jī temp - lo - mot,

Há - rom kis - lány hord - ja rá ja bá - do - got.

Há - rom kis - lány, há - rom bar - na le - gény - nyel,

Mind a há - rom, se - je - haj, a ma - ga sze - re - tő - jé - vel.

Erdő szélén, seje-haj, kinyílt a hóvirág.
 Én Istenöm, lösz-é még rám jó világ?
 Löszök-é még én is boldog valaha,
 Süt-é még rám, seje-haj, a tavaszi nap sugara?

A kései új stílus érdekes dallama. Ütemváltó 4 + 2 + 4 negyedek szélső sorokkal, 14, 11, 11, 14-es szótagszámmal. Pentaton vázú. A Bereczky-rendben típusa gyűjtőpontjai között Csókát is nyilvántartják.

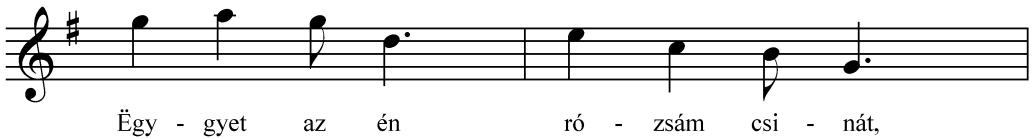
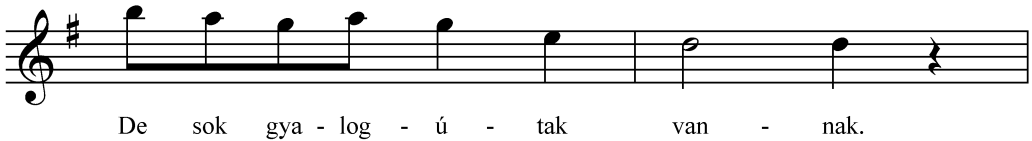
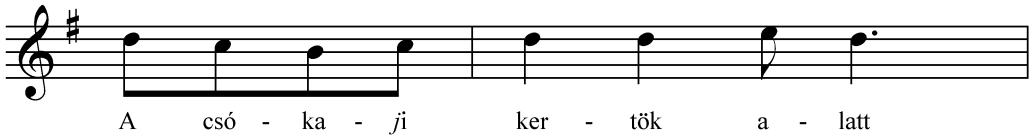
Gyűjtés: Vlasity Károlyné (50), Padé/Mohol, 1978, Burány B.
 Típus: Bereczky 1428/A (2316), Járdányi I. 104.

N 3.

A csókaji kertők alatt

♩ = 85

Vót szeretőm, öt is, hat is,
Most jó vóna csak egy vak is,
Nem böcsűtem az ötöt, hatot,
Mögböcsűnék most egy vakot.

A régi és az új stílus határmezsgyéjére sorolható dallam. Járdányi Pál típusrendjében a régi stílushoz sorolja. Bodor Anikó így jellemzi: „Még nem visszatérő szerkezet, de kupolás vonalvezetésében is új stílusú dallamokra emlékeztet... Egyike azoknak a nem új stílusú daloknak, melyek kivételesen még ma is kedveltek.”

Gyűjtés: Csomor Istvánné (66), Zenta, 1971, Bodor G.

Közlés: VMND III. 130.

Típus: Járdányi I. 199.

N 4.

Kis csókaji lány, mikó' hozzád jártam

♩ = 82

- Kis csó - ka - ji lány, mi - kó' hoz - zád jár - tam,

Ab - la - kod - nál de so - kat mög - áll - tam,

Kér - dőzd mög a mus - kát - li - vi - rá - got,

Hány szép éc - ca - kát tő - töt - tem el ná - lad!

Este, este van, este akar lönni,
Ez a kislány haza akar mönni.
Hazamönnne, de nincs kísézője,
Ékísérom én, löszök szeretője.

Az érett új stílus egyik legnépszerűbb – slágernek is nevezhető – dallama. Lakodalmakban, mulatáskor általánosan éneklik a *Szépen úszik a vadkacsa a vízen* szöveggel. A csókai változat dallamrajza a Bereczky-rend 962/1496-os dallamához áll legközelebb.

Gyűjtés: Keszég Simon (72), Kanizsamonostor, 1993, Varga A.

Közlés: VMND III. 30.

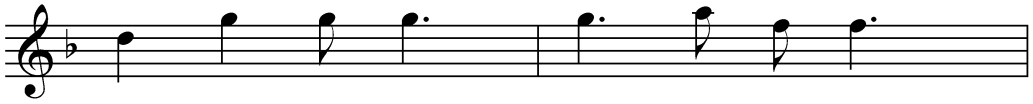
Típus: Bereczky 962/G (1496), Járdányi II. 103.

N 5.

Kis mokrinyi kertök alatt

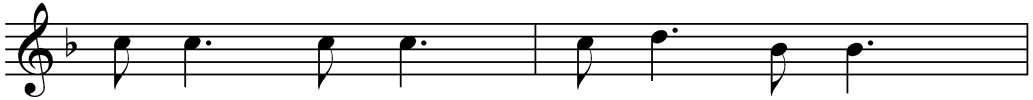
♩ = 114

Kis mok - ri - nyi ker - tők a - latt,

Ó, jaj, ja - ja - ja - jaj, ja - jaj, jaj,

Fo - lyik a sze - re - löm - pa - tak,

Ó, jaj, ja - ja - ja - jaj, jaj, jaj.

Aki abbú' vizet iszik,
Ó, jaj, ja-ja-ja-jaj, ja-jaj, jaj,
Babájátú' elbúcsúzik,
Ó, jaj, ja-ja-ja-ja, jaj, jaj!

Én is abbú' vizet ittam,
Ó, jaj, ja-ja-ja-jaj, ja-jaj, jaj,
A babámtú' elbúcsúztam,
Ó, jaj, ja-ja-ja-ja, jaj, jaj!

Rögzült féldallam. Eredetileg *A bárnai kertek alatt* dal harmadik-negyedik sorából önálló sodott szótagbővüléssel. Ebben a formában azonban négy soros, ereszkedő dallamvonalú, régi stílusú szerkezetként is értelmezhető. Fríges zárata még inkább régies dallamérzetet kölcsönöz. Ez a változat még nincs publikálva.

Gyűjtés: Gligor Jánosné (70), Csóka, 1980, Kónya S.
Típus: Járdányi II. 46.

N 6.

Ha lösz pénzöm, vöszök lovat, de fakót

♩ = 105

Ha lösz pénzöm, vöszök lovat, de fakót,

Főszántatom a csóka - jé ha - las - tót.

Magamat is be - leve - tőm vi - rá - nak,

Aki szeret, maj' le - szá - kajt ma - gá - nak.

Lám, én lészakajtottam a legszöbbit,
Az én rózsám nem szeret már éngömet.
Mit bánom én, ha szeret is, ha nem is,
Mögölek én mán ezután magam is!

Nincsen kedvem, mer' elvitte a fecske,
Égy magos jegenyefára letötte.
Maj' lösz kedvem, visszahozza a szélvész,
A Tiszábú' maj' kifogja a révész.

Dallamtípusa megegyezik az N 50., az F 25. és az F 31. számú dalokkal. Ebben a szövegkörnyezetben a „halastó fölszántása” elgondolkodtató költői kép, szerelmi szimbólumként is értelmezhető.

Gyűjtés: Banka János (45), Csóka, 1965, Burány B.
Közlés: VMND I. 184.
Típus: MNT VIII. XLIX, Járdányi I. 66.